

Waardevolle Verhale

Die Waarde van
Eerlikheid en
Vertroue

Die verhaal van Cochise

Deur Ann Donegan Johnson

Lank, Lank Gelede

Was daar 'n klein Indiaan seuntjie met die naam Cochise. Soos alle kinders het hy daarvan gehou om pret te hê. Soms het hy saam met sy Indiaan vriende gespeel. Ander kere het hy voorgegee dat die diere sy speelmaats was. Hy het gemaak of hy resies met 'n haas gehardloop het en het met 'n aasvoël gepraat.

Maar soos Cochise ouer geword het, het hy geleer dat hy meer het om te doen as om te dans en te speel.

Eendag het Cochise se pa die seun na hom geroep. Cochise se pa was hoof van die Chiricahua Apache-stam in die berge van Arizona.

"My seun," het sy pa gesê, "eendag moet jy my plek as hoof inneem. Voor daardie tyd is daar baie goed wat ek jou moet leer."

Die lesse het begin toe Cochise se pa hom geleer het om wapens te maak.

"Maar hoekom het ek wapens nodig?" het Cochise gevra.

"Want jy moet 'n aansienlike jagter en vegter wees as jy hoofman wil wees," het sy pa gesê. "Die mense moet glo jy is gereed om hulle te beskerm. En jy sal dalk moet veg om ons stam te verdedig teen vyande wat ons lande sou weg neem.

Cochise het baie dinge by sy pa geleer. Hy het ook by sy oupa geleer.

“Om 'n dier te vind, moet jy die regte pad volg,” het die wyse ou man gesê. "En daar is 'n regte pad om te volg as jy 'n groot hoofman wil wees. Vertel altyd die waarheid. As jy lieg, sal ons mense jou nie vertrou om hulle te lei nie. Wees dus eerlik. Jy sal beter voel en jy sal gelukkig wees.”

Soos die meeste seuns en meisies, het Cochise daarvan gehou om voor te gee. Eendag het hy gemaak asof die rook van die vuur die Groot Gees was wat hom vertel het hoe om 'n wyse hoofman te wees.

"Setlaars is besig om wes te beweeg," dit het gelyk asof die Groot Gees dit gesê het. "Wanneer jy hoof is, kan jy hulle help om die weë van ons mense te verstaan. Vertrou hulle en julle kan vriende wees."

Net toe kom sit die aasvoël naby Cochise. “Ek dink nie dit is so 'n goeie idee nie,” het die aasvoël blykbaar gesê. “Ek dink nie jy moet te vertroubaar wees nie.”

Cochise knip sy oë. Toe lag hy, want hy weet die aasvoël praat nie regtig met hom nie. Cochise het eintlik net sy eie negatiewe gedagtes gehoor.

Cochise het ook geweet dat dit nie was wat hy gedink het wat sou tel nie. Dit was wat hy eintlik gedoen het wat belangrik sou wees.

Die jare het verbygegaan en Cochise het hoof geword. Hy het sy oupa se woorde onthou en hy was eerlik. Sy mense het geweet dat hulle hom kon vertrou, want hy het nooit vir iemand gelieg nie.

Daar was 'n groot fees toe Cochise hoofman geword het. Die dapper Indiane het van vreugde gedans, en selfs die aasvoël het vrolik in sirkels gefladder.

"Dis wonderlik!" het Cochise gesê toe hy die aasvoël sien. "Die aasvoël was te besig om pret te hê as om my te pla."

Cochise wou 'n wyse leier wees. Hy het homself belowe hy sal alles doen wat hy kan om sy mense gelukkig te maak.

Wat dink jy het hy gedoen?

Hy het na die weermag grenspaal daar naby gegaan, en hy het met die kolonel gepraat wat in bevel was van die soldate daar.

“Wit setlaars trek nader na Apache-lande,” het Cochise gesê. “Jy en jou manne is hier om hulle te beskerm. Ek het vir jou kom sê dat ek vrede met die setlaars wil hê.”

"Ek wil ook vrede hê," het die kolonel geantwoord.

"Goed," het Cochise gesê. "As my mense toegelaat word om vrylik op ons ou lande te beweeg, sal ons geen rede hê om met jou soldate te veg nie."

"Ek stem saam," het die kolonel gesê.

Die kolonel en Cochise het wel probeer om die vrede te bewaar.
Maar die weë van die setlaars was te verskillend van die weë van
die Indiane.

Die setlaars het 'n heining gebou wat ou Indiese jagroetes afgesny
het. Dit het die Indiane verwar en vererg. Almal het senuweeagtig
en ongelukkig geword, en dit was al hoe moeiliker vir die Indiane
en die setlaars om uit mekaar se pad te bly.

Toe gebeur iets baie hartseer.

'n Groep Apaches wat nie van Cochise se stam was nie, het op die oorlogs pad gegaan. Hulle het nie die setlaars vertrou nie en hulle was kwaad oor dinge wat die setlaars gedoen het.

Die Apache-aanvalle het veroorsaak dat die setlaars Indiane nie vertrou het nie. Hulle het gedink alle Indiane wou hulle seermaak.

Dit was natuurlik nie waar nie. Cochise kon vertrou word om die vrede te bewaar.

Maar toe was 'n verskriklike fout gemaak.
Sommige Indiane het op 'n plaas toe geslaan en al die
boer se beeste weg gejaag.

Die boer het gedink dit was Cochise en sy manne.

Hy was verkeerd. Cochise was nie daar nie. Maar in vrees en woede het die boer tot die verkeerde gevolgtrekking gekom.

"Ek sal weermag toe gaan!" het die boer gesê. "Die soldate sal my help om Cochise uit te sorteer!"

Die boer het na die weermag gegaan, waar 'n jong luitenant nou in beheer was.

"Cochise en sy manne het my plaas aangeval en het my beste gesteel!" het die boer geroep. "Hulle moet gestraf word!"

Die luitenant het pas by die posisie aangesluit en het nie vir Cochise geken nie. Hy het die boer se storie geglo. "Ek was bang ons kon nie die Indiane vertrou nie," het die luitenant gesê. "Ek sal 'n manier vind om Cochise gevange te neem."

Die luitenant het na die stasie wagter gery. "Ek weet jy is vriendelik met Cochise," het hy vir die stasie wagter gesê. Kan jy na hom toe gaan en hom vra om na die weermag grenspaal te kom? Ek wil hom uitvra oor 'n aanval op 'n plaas."

"Cochise sal nie 'n plaas aanval nie," het die stasie bewaarder gesê.

"Wel, die boer sê dit was Cochise, so ek moet sy kant van die storie kry," het die luitenant agterbaks gesê.

"Ek sal met Cochise gaan praat," het die stasie bewaarder gesê, "maar ek dink daar was 'n fout. Cochise wil net vertroue tussen die setlaars en die Indiane bou."

Cochise was baie ontsteld toe hy hoor hoekom die luitenant hom wou sien. "Ek het gesê ek sal die vrede bewaar en ek lieg nie," het hy aan die stasie bewaarder gesê.

Toe frons Cochise. "Ek voel nie veilig om na die weermag grenspaal toe te gaan nie," het hy gedink, "maar ek het belowe om alles te doen wat ek kon om die vrede te bewaar. Ek moet gaan bewys dit nie my krygers was wat die plaas aangeval het nie."

"Wees versigtig Cochise," het die verdagte aasvoël gefluister.

"Die luitenant lieg dalk vir jou."

Maar Cochise wou nie na die aasvoël luister nie.

Hy het saam met van sy familie na die grenspaal gegaan, en as teken van vrede het hy ongewapen gegaan. Toe hy die grenspaal nader, kon hy 'n vlag van wapenstilstand sien.

“Goed,” het Cochise gedink. “Dit beteken ek kan veilig kom en gaan. Die soldate sal na my kant van die storie luister.”

Dink jy die soldate gaan na Cochise luister? Die twyfelende aasvoël was nie so seker nie.

Die aasvoël was reg om bang te wees. Toe Cochise en sy mense die kamp binne gegaan het, is hulle deur soldate gegryp en gevangenes gemaak.

Cochise was baie kwaad. "Ek en my mense het hierheen gekom onder 'n vlag van wapenstilstand," het hy gesê. "Ons het in vrede geleef. Ons het nie die plaas aangeval nie. Jy het jou woord gebreek, maar ek het myne gehou."

"Ek glo jou nie," het die luitenant gespot. "Jy lieg."

"Cochise, probeer ontsnap!" het die aasvoël geroep.

Cochise was sterk en slim. Hy het wel daarin geslaag om weg te kom van die soldate af, en hy het van die grenspaal af gejaag met koeëls wat oral rond gevlieg het.

“Ek het vir jou gesê die soldate lieg,” het die aasvoël gegil.

Cochise het nie geantwoord nie. Hy het vir sy lewe gehardloop en nie opgehou totdat die soldate ver agter hom was nie. En toe hy uiteindelik stilhou om asem te skep, dink hy aan sy mense wat nog by die grenspaal was. Hulle kon nie weg kom nie.

Cochise was bly dat hy ontsnap het, maar hy het gewonder wat om met sy mense te doen. Hy het ook gewonder oor die waarde van eerlikheid en vertroue.

"Moenie simpel wees nie!" het die aasvoël gekwaak. "Kyk waar het waarheid jou gekry. As die setlaars en die soldate vir jou lieg, hoekom kan jy nie vir hulle lieg nie?"

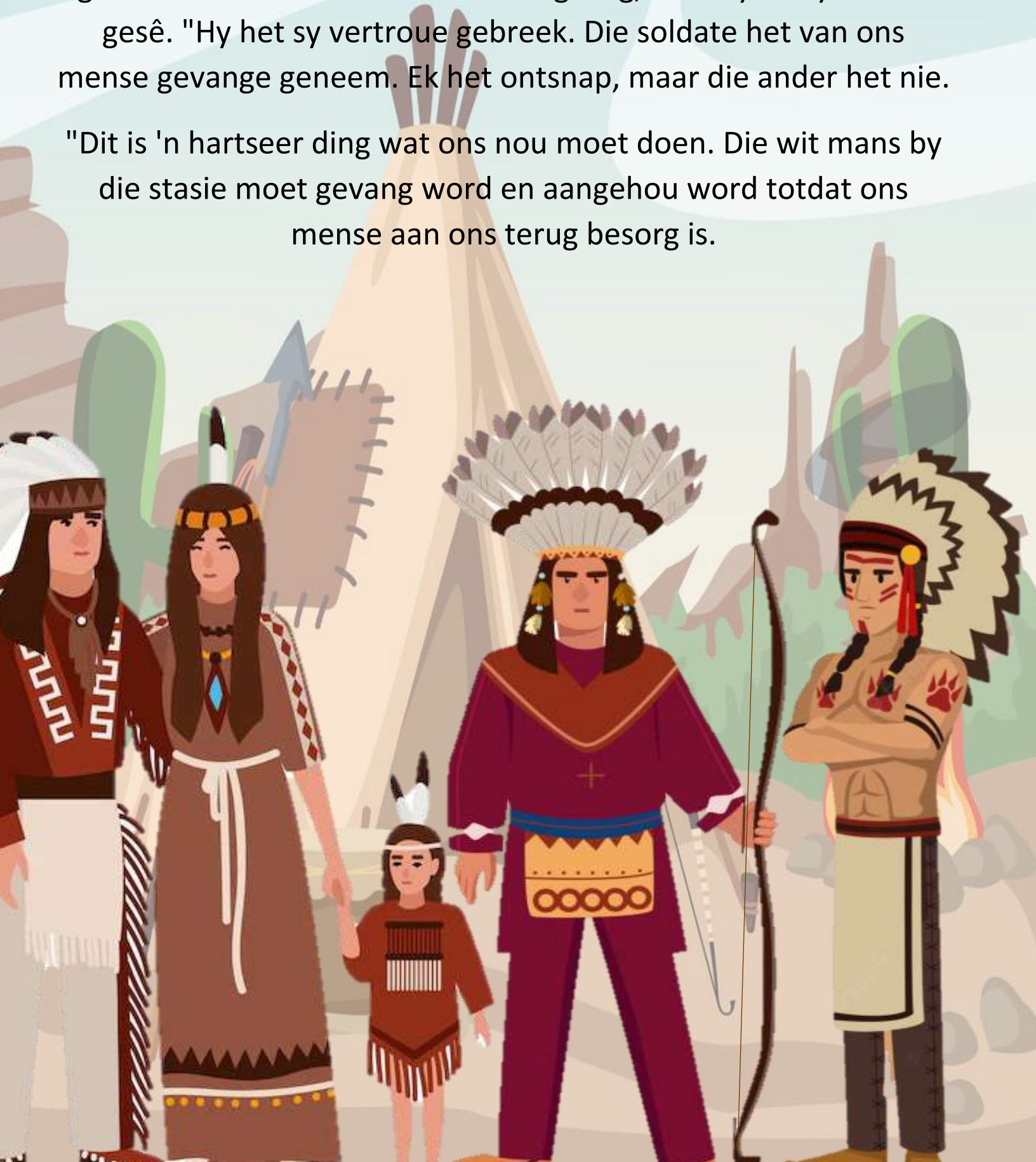
Cochise het amper geglo wat die aasvoël gesê het. Maar toe onthou hy die lesse wat sy oupa hom geleer het.

"Ek sal nie lieg nie," het Cochise vir die aasvoël gesê. "Ek weet wat reg is."

Cochise het terug na sy dorpie gegaan en sy stam bymekaar gemaak. "Die luitenant het vir ons gelieg," het hy vir sy mense gesê. "Hy het sy vertroue gebreek. Die soldate het van ons mense gevange geneem. Ek het ontsnap, maar die ander het nie.

"Dit is 'n hartseer ding wat ons nou moet doen. Die wit mans by die stasie moet gevang word en aangehou word totdat ons mense aan ons terug besorg is.

Die Apaches het wel die mans by die stasie gevang. Cochise het toe een van sy dapper manne gestuur om met die soldate te praat oor die uitruil van die gevangenes.

Sou die jong luitenant luister? "Glad nie!".

"Ons gaan julle leer om nie boere aan te val nie." hy het gesê
"Maar Cochise het nie daardie plaas aangeval nie," het die Indiaan gesê.

"Ek glo jou nie," het die luitenant kort af gesê.

"Cochise lieg nooit," het die Indiaan gesê. "Selfs wanneer dit moeilik is om te doen, hy vertel die waarheid. Almal wat Cochise ken, vertrou hom."

"Wel, ek ken hom nie en ek vertrou hom nie," het die luitenant gesê.

Wat dink jy gebeur as mense mekaar nie vertrou nie?

Hulle baklei dikwels...

Toe hy nie sy eie mense kon terug kry nie, het Cochise gevoel hy
het geen keuse nie. Hy moes met die soldate veg.

En so het 'n verskriklike oorlog begin.

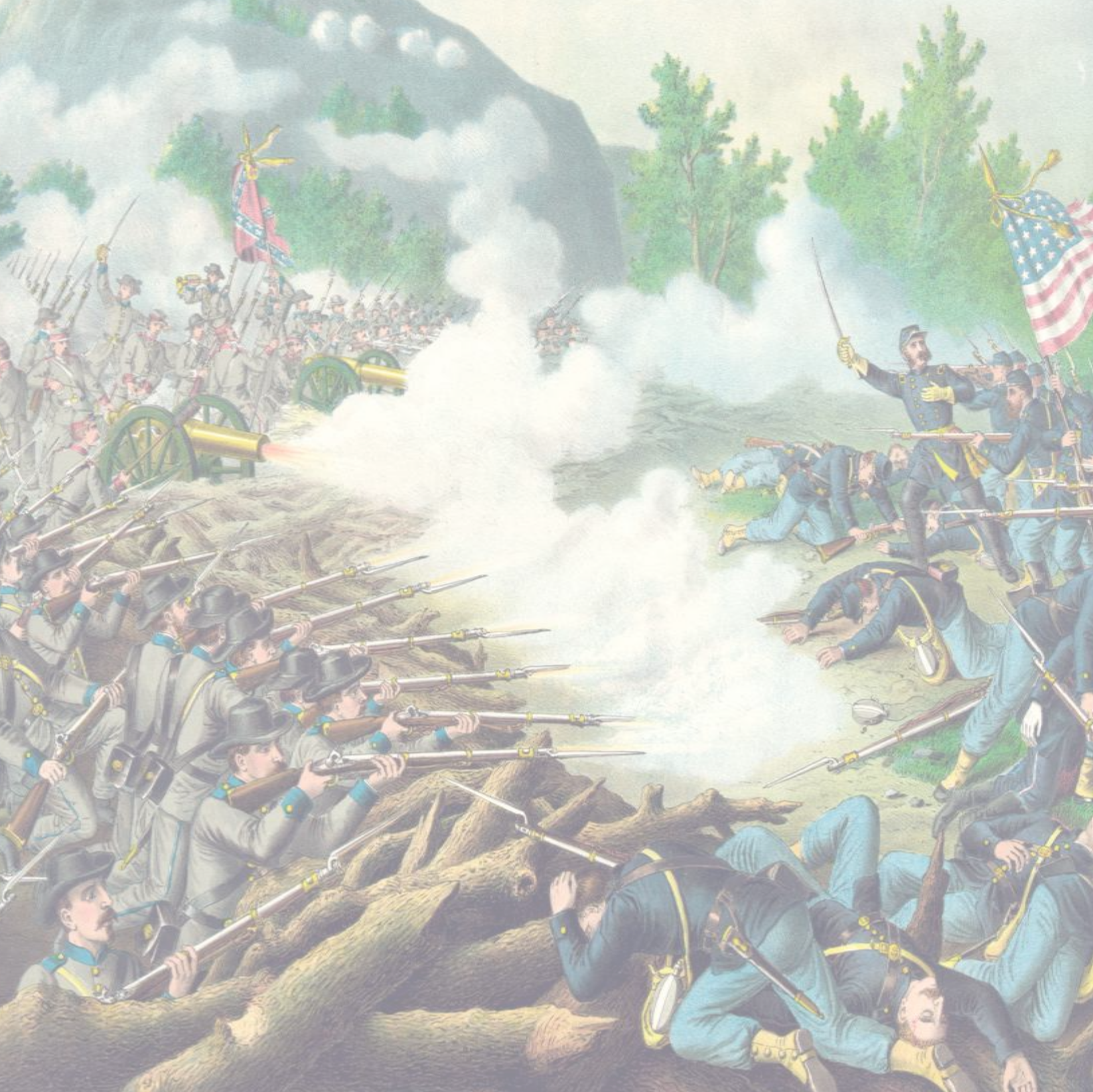
Soos in alle oorloë het mense aan beide kante seer gekry.
Sommige het gesterf. Baie het gewens daar was een of ander
manier om weer in vrede te kon lewe.

"As ons maar net weer die setlaars en die soldate kon vertrou,"
het Cochise hartseer gedink. "As hulle ons net wil vertrou. Maar
ons kan nooit vertroue bou terwyl ons baklei nie."

Terwyl die oorlog tussen die Indiane en die soldate gewoed het, het 'n tweede oorlog begin. Dit was die Burger oorlog genoem. Dit was ver weg, in die oostelike deel van die Verenigde State. Baie van die soldate het uit Apache-gebied gery en na daardie oorlog gegaan.

Sommige van Cochise se dapper manne het gedink dat hulle die soldate verdryf het.

“Moenie te seker daaroor wees nie, Cochise,” het die aasvoël gewaarsku. "Jy het geen rede om te dink die soldate sal nie terug wees nie." "Nie net dit nie, daar is nog steeds setlaars in die omgewing,” het die aasvoël gesê. Soldate het seker agter gebly om hulle te beskerm. Jou oorlog is nie verby nie, Cochise!"

Cochise het vermoed dat die aasvoël reg was.

Maar selfs terwyl die bakleiery voort geduur het, het iets goeds gebeur.

'n Wit man met die naam Tom Jeffords het eendag 'n beseerde Apache-seun gevind. Alhoewel hy diep in vyandige Indianse gebied gereis het, het Tom gestop om die seun te help.

Tom het teen die Apaches geveg. Hy het geweet hy kan in groot gevaar wees. Maar hy was 'n goeie en vriendelike man, en op een of ander manier was hy anders as meeste van die wit mans.

Tom het die Apaches gerespekteer. Hy het selfs geleer om hul taal te praat.

Hy het alles gedoen wat hy kon om die Indiaan seun beter te laat voel. En al het hy geweet dit sou vir hom gevaarlik wees om na 'n Apache-dorpie te gaan, het hy belowe om die seun huis toe te neem.

Tom het saam met die seun by die Indiaan dorpie in gery. Hy het homself omring deur woedende dapper manne. Tom was bekommerd. Hy het geweet die Apaches vertrou nie wit manne nie.

Maar die klein Indiaanse seuntjie het na sy mense geroep:
“Hierdie man het my lewe gered!”

Die krygers het nie geweet wat om met hierdie wit man te doen
wat in hul dorpie in gery het nie. Hulle het stil onder mekaar
begin praat.

"Ons moet hom na Cochise neem," het een van die Apaches
gesê.

"Ja," het 'n ander een gesê. "Laat Cochise besluit wat om met
hom te doen."

Wat dink jy het Cochise met Tom gedoen?

Eers het hy die wit man ondervra. "Hoekom het jy na ons dorp toe gekom?" het hy geëis.

"Omdat die seun beseer en hulpeloos was," het Tom gesê. "Ek kon hom nie net los om te sterf nie."

Cochise was verras. "Jy het jou lewe gewaag om 'n Indiaan seun te red," het hy gesê. "Jy het sekerlik nie teen ons geveg nie."

"Maar ek het," het Tom erken.

Cochise het na Tom gestaar. "Jy is hier in ons kamp, omring deur krygers, en tog erken jy dat jy teen ons geveg het," het hy gesê.

Toe draai Cochise na sy dapper manne. "Hierdie wit man lieg nie," het hy vir hulle gesê. "Ek voel ons kan hom vertrou."

Hoekom dink jy het Cochise Tom so vinnig vertrou?

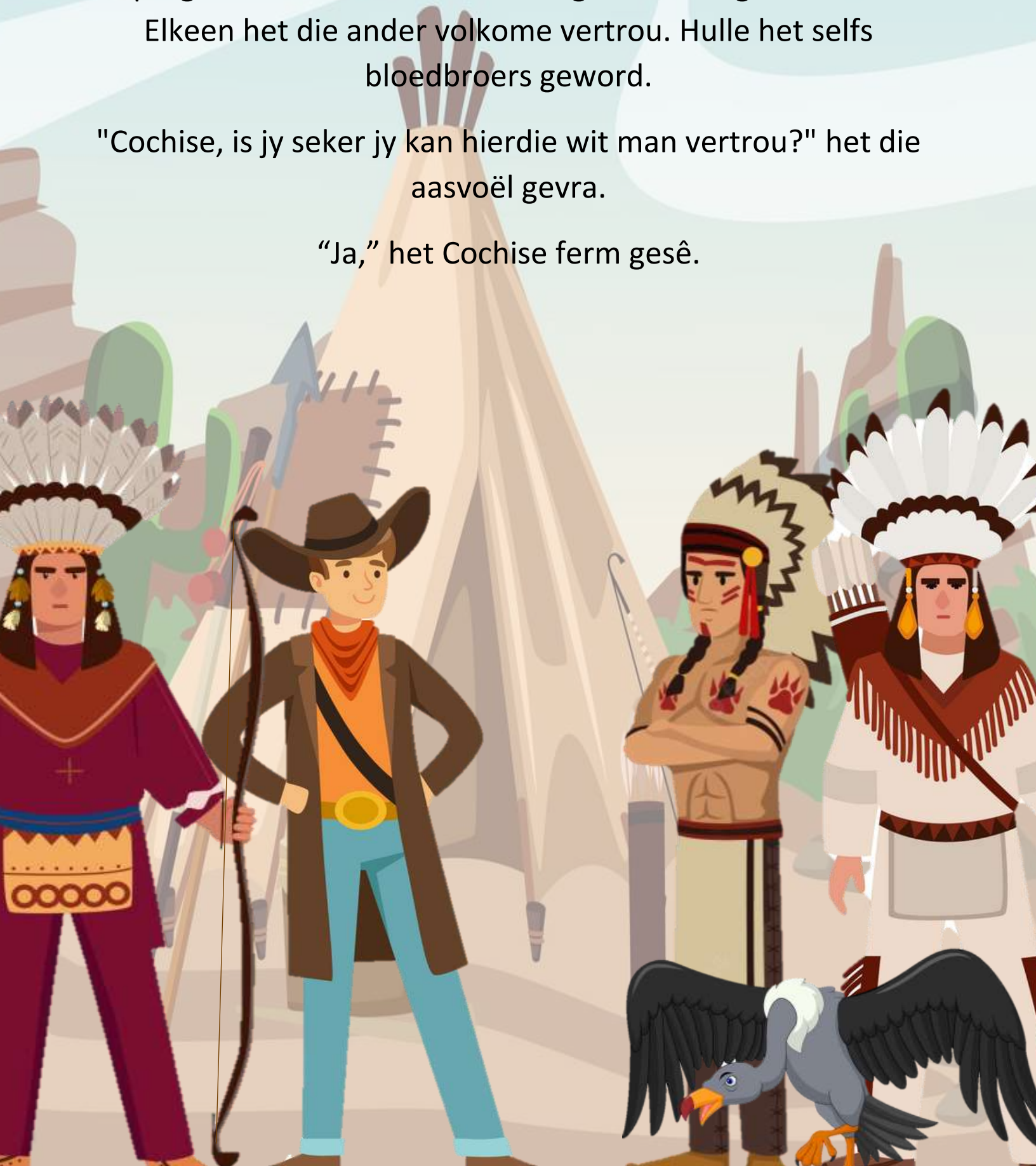
Omdat Cochise gesien het dat Tom die waarheid vertel het, selfs al was dit vir hom veiliger om te lieg.

Cochise het Tom so gerespekteer vir sy dapperheid en opregtheid dat die twee mans hegte vriende geword het. Elkeen het die ander volkome vertrou. Hulle het selfs bloedbroers geword.

"Cochise, is jy seker jy kan hierdie wit man vertrou?" het die aasvoël gevra.

"Ja," het Cochise ferm gesê.

Maar al was Tom en Cochise vriende, het die meeste van die Indiane nog steeds nie die wit mans vertrou nie. En toe die Burger oorlog verby was, het groot getalle soldate na die Indiane se land terug gekeer.

"Ek het jou gesê hulle sal terug kom!" het die aasvoël vir Cochise gesê. "Wat gaan jy nou doen?"

Ek is bang ek sal nog moet baklei," het Cochise hartseer gesê.

Weereens het hy sy oorlog verf aan gesit. Hy het sy dapper manne bymekaar geroep en hulle het uit die Apache-dorpie gery.

Hoekom kan meer mense nie soos Tom Jeffords wees nie?" het Cochise gedink. "As hulle soos hy was, dan kan ons in vrede met hulle lewe."

Nou was die gevegte tussen die soldate en die Indiane erger as ooit tevore. Al hoe meer mense is beseer of vermoor. Iets moes gedoen word om die gevegte te beëindig.

Ver weg in Washington het die president van die Verenigde State 'n man met die naam generaal Howard ontmoet.

"Almal weet dat jy heeltemal eerlik is," het president Grant aan die generaal gesê. "Hierdie verskriklike oorlog met die Apaches moet beëindig word. Ek stuur jou na Arizona. As daar iemand is wat Cochise kan laat glo dat ons werklik vrede wil hê, is dit jy"

"Dit gaan nie maklik wees nie, meneer die president," het
generaal Howard gesê, "maar ek sal my bes doen. Ek sal 'n manier
vind om Cochise te bereik en vrede te probeer maak."

Hoe dink jy het Generaal Howard Cochise gevind?

Hy het Tom Jeffords gevra om 'n woord aan die Apache-hoof te neem. "Laat Cochise weet dat ons gereed is om vrede te maak," het die generaal gesê. "Vra hom om my te vertrou soos hy jou vertrou. Sê vir hom ek wil hom ontmoet."

"Natuurlik," het Tom gesê, en hy haas hom na Cochise.

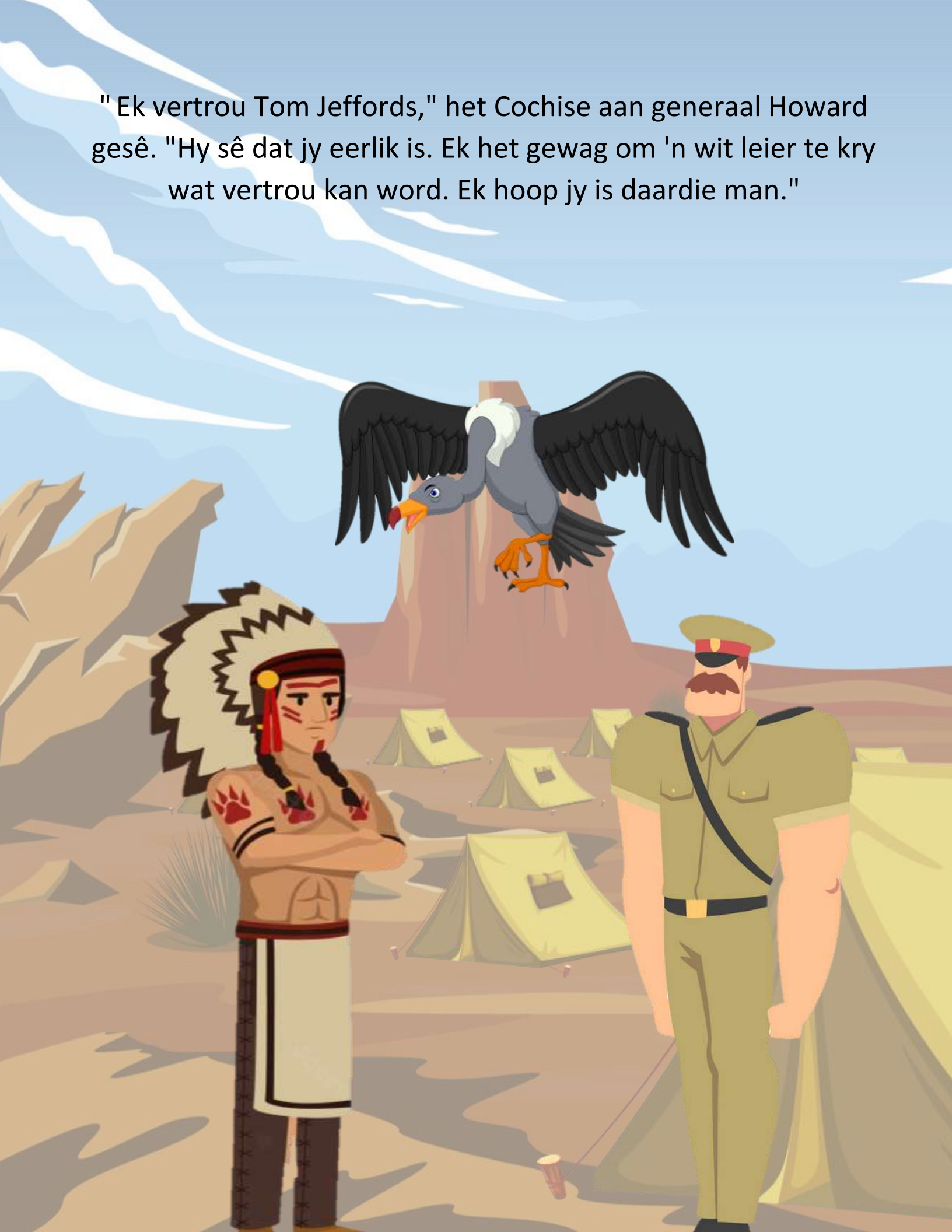
Toe Cochise hoor dat generaal Howard 'n opregte man was, het hy ingestem om hom te ontmoet.

Cochise en 'n groep van sy krygers het na die Dragoon berge gery om generaal Howard en sy soldate te ontmoet.

" Ek vertrou Tom Jeffords," het Cochise aan generaal Howard gesê. "Hy sê dat jy eerlik is. Ek het gewag om 'n wit leier te kry wat vertrou kan word. Ek hoop jy is daardie man."

Generaal Howard en Cochise het ingestem om op te hou baklei terwyl hulle gepraat het oor die beëindiging van die oorlog. Cochise het belowe om die ander Apache-hoofmanne bymekaar te roep.

“Ons kan nie ’n vredesverdrag hê voordat al die hoofmanne opdaag nie,” het Cochise gesê.

“Ek sal wag so lank as wat dit vat,” het die generaal gesê.

Die aasvoël het om Cochise gevlieg. "Kan jy regtig generaal Howard vertrou?" het hy gevra. "En sal die ander kapteins werklik tot 'n verdrag instem?"

"Ons sal sien," het Cochise gesê, en toe die ander hoofmanne aankom, het hy ferm gepraat. "Ek vertrou die generaal," het hy gesê. "Ek glo regtig die president wil vrede hê. Sodra ons tot 'n verdrag instem, moet ons ons woord hou. Ek is seker generaal Howard sal sien dat die wit mense hul woord hou."

'n Paar van die hoofmanne het te lank geveg. Hulle het te veel gely en te veel leuens gehoor.

Hulle het weggery, gereed om met die oorlog voort te gaan.

Die res van die Apaches wou vrede hê. Hulle het ingestem om die verdrag te sluit.

Cochise het die boodskap aan generaal Howard oorgedra. "Die meeste van ons het ingestem," het hy gesê. "Ons wil vrede hê."

Dit was wat die generaal gehoop het om te hoor. "Ek glo regtig dat die Indiane en die wit mense kan leer om gelukkig saam te leef," het hy gesê.

"Miskien praat hy die waarheid," het die twyfelende aasvoël gedink. "Ek sal wag en sien."

Maar dit het gelyk of daar uiteindelik vrede sou wees.

Aanvanklik was die Apaches 'n bespreking ver van hul vaderland aangebied. “Dit sal nie deug nie,” het Cochise gesê. Generaal Howard het toe belowe dat die stam vry sou wees om in vrede op hul ou lande te lewe.

Die generaal het ook ingestem dat Tom Jeffords die Indiane se agent vir die bespreking sou wees. Tom het die Apache-taal gepraat, en hy sou die Indiane help om vreedsaam met wit mense te leef.

Die toekoms het blink gelyk. Die lewe het na normaal terug
gekeer.

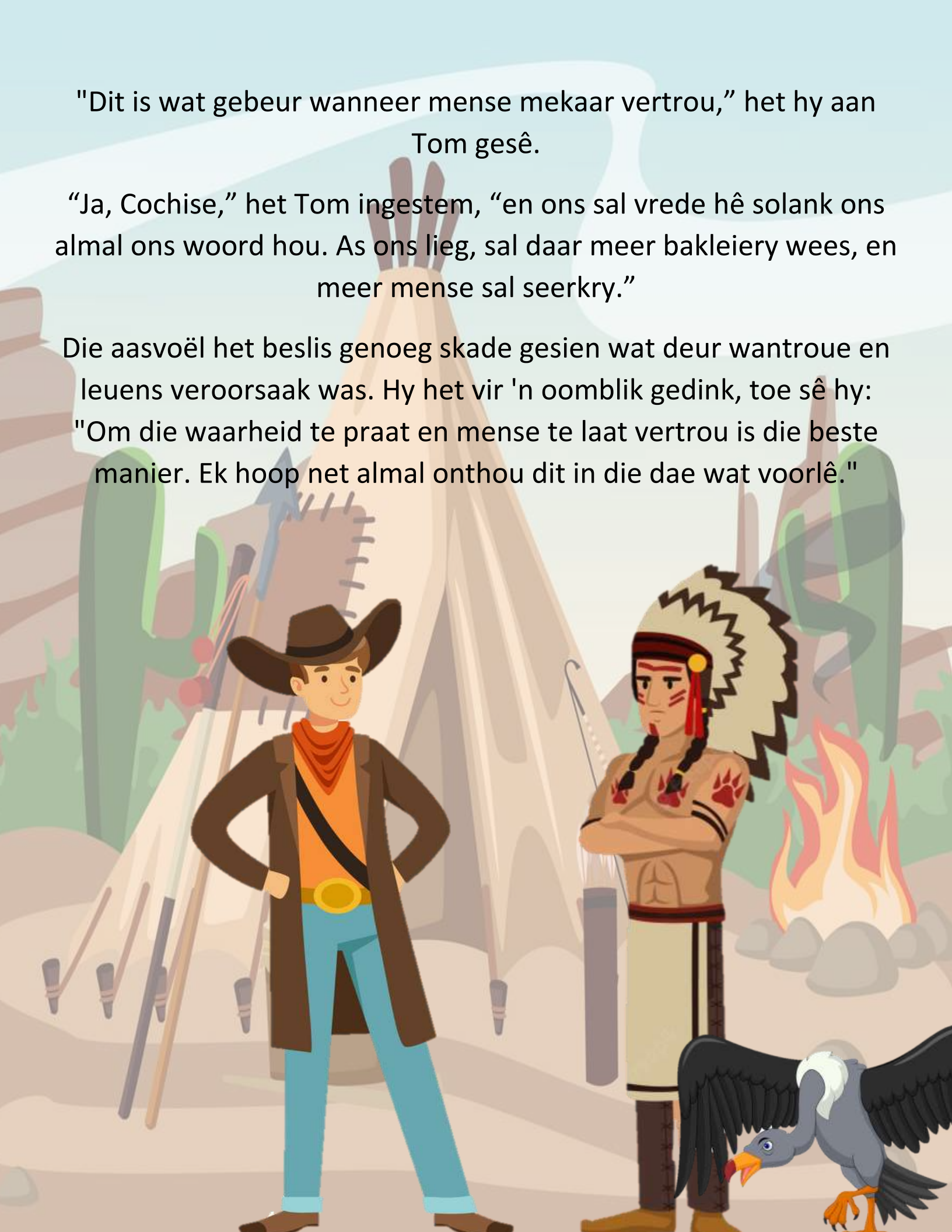
Die Cochise het weer tyd gehad om te jag en vis te vang.

"Dit is wat gebeur wanneer mense mekaar vertrou," het hy aan Tom gesê.

"Ja, Cochise," het Tom ingestem, "en ons sal vrede hê solank ons almal ons woord hou. As ons lieg, sal daar meer bakleiery wees, en meer mense sal seerkry."

Die aasvoël het beslis genoeg skade gesien wat deur wantroue en leuens veroorsaak was. Hy het vir 'n oomblik gedink, toe sê hy: "Om die waarheid te praat en mense te laat vertrou is die beste manier. Ek hoop net almal onthou dit in die dae wat voorlê."

Omdat Cochise en Tom Jeffords altyd die waarheid vertel het,
het hulle mekaar vertrou, en hulle kon vrede vir baie mense
bring.

En wat van jou? Is jy nie gelukkiger as jy die waarheid praat
nie? Voel jy nie beter as mense jou vertrou omdat hulle weet
jy lieg nie?

Nou kan jy dalk nie 'n oorlog beëindig, soos Cochise gedoen het nie, maar jy kan iets net so belangrik doen.

Jy kan die waarde daarvan leer om die waarheid te vertel en kan die vertroue kry van mense wat jou ken. Dan kan jy ook gelukkiger wees - net soos ons opregte vriend Cochise.

Historiese Feite

Cochise was een van die mees gevreesde en gerespekteerde Indiaan leiers in die geskiedenis. Hy was hoof van die Chiricahua Apaches gedurende daardie stam se mees kritieke jare, toe hulle hul mees vasberade standpunt ingeneem het teen die pogings van die wit setlaars om hulle van hul tuislande te ontnem.

Hy is omstreeks 1815 in die berge van suidelike Arizona gebore. Een van 'n lang reeks Chiricahua-hoofmanne, Cochise was groot gemaak in 'n ou tradisie van leierskap in vrede en oorlog. Toe die settlers in die negentiende eeu wes waarts beweeg het, het die Apache-stamme reeds sowat drie honderd jaar lank teen die Meksikane geveg, en voor hulle die Spanjaarde. Cochise is van kleins af opgelei om sy mense teen hul vyande te kan verdedig.

Onder Cochise het die Chiricahua aanvanklik met die setlaars oor die weg gekom. Trouens, toe Cochise gevra was om toe te laat dat die oorland verhoog ongestoord deur sy gebied gaan, het hy belowe om die vrede te bewaar. Omdat eer 'n sentrale konsep van Apache-oortuigings was, het Cochise gevoel dat dit belangrik was om in vrede getrou te wees aan sy woord soos dit was om dapper te wees in oorlog. Maar hoewel hy die vrede van 1857 tot 1861 gehandhaaf het, het die setlaars sy vertroue verbreek en Cochise gedwing om sy ander, oorlogsugtige kant te wys.

Die oorlog het begin as gevolg van misverstand, haat, onkunde en misleiding. 'n Wit boer het Cochise valslik daarvan beskuldig dat hy sy plaas aangeval het; 'n onvolwasse en oningeligte tweede luitenant van die Amerikaanse weermag het geglo die boer en onder 'n vlag van wapenstilstand het Cochise en sy gesin in 'n lokval gelok.

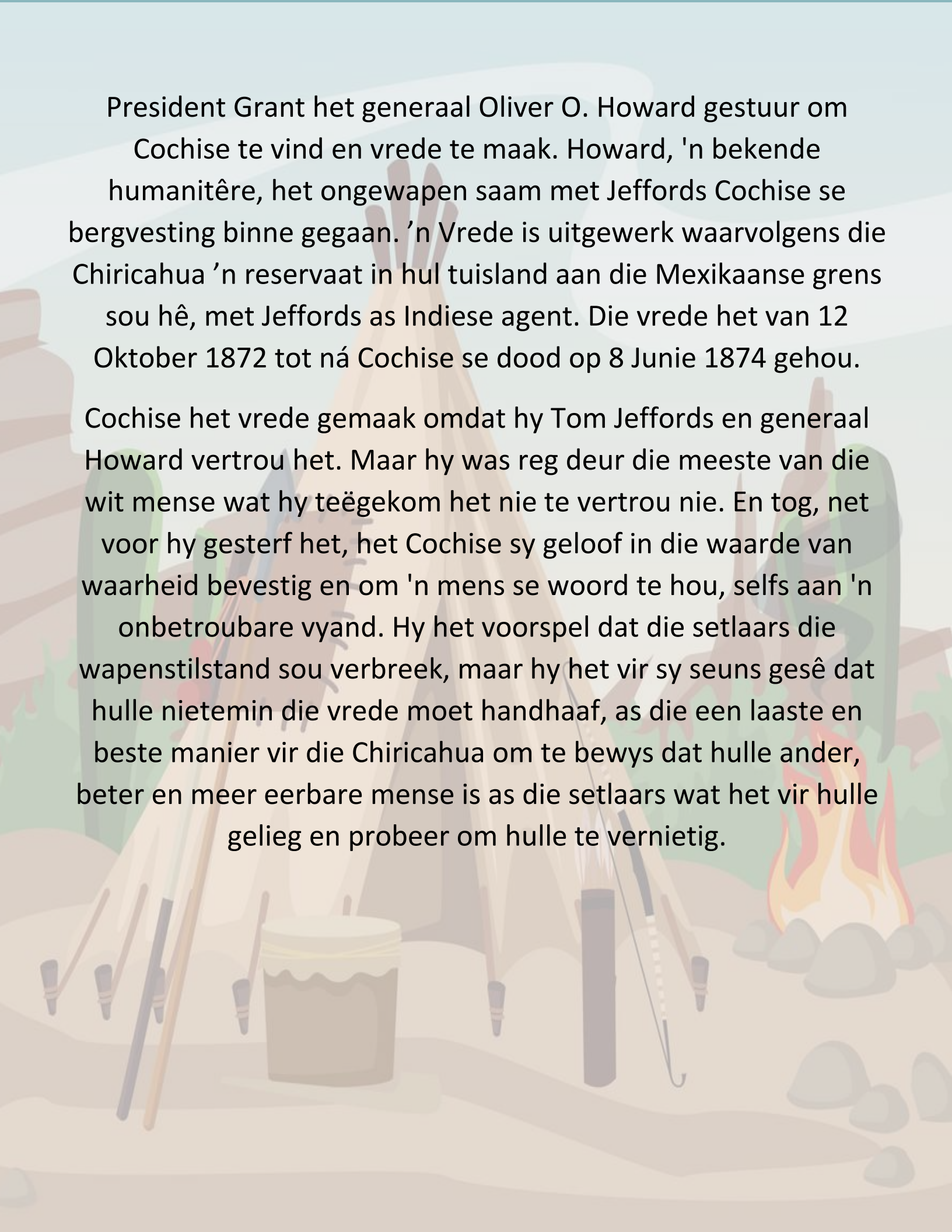
Net Cochise kon ontsnap. Cochise het sy eie gyselaars geneem en probeer beding vir die vrylating van sy familie, maar die onervare en groot beampte het geweier om met "'n wilde" te onderhandel. Cochise het gesien hy kan nie die blankes vertrou nie en het vir meer as 'n dekade 'n guerrilla-oorlog geveg.

Maar Cochise het uiteindelik sy vertrouwe in wit setlaars herwin, deur sy verhouding met Thomas Jeffords. Jeffords het teen die Apaches geveg, maar het hulle gerespekteer en selfs hul taal geleer.

Nadat hy ongewapen na Cochise se kamp gegaan het, het Jeffords 'n persoonlike vrede gemaak met die Apache-hoof, wat hom broer genoem het uit agting vir sy Apache-agtige dapperheid en eerlikheid. En dit was Jeffords wat gehelp het om die vredesverdrag te reël wat die oorlog beëindig het.

President Grant het generaal Oliver O. Howard gestuur om Cochise te vind en vrede te maak. Howard, 'n bekende humanitêre, het ongewapen saam met Jeffords Cochise se bergvesting binne gegaan. 'n Vrede is uitgewerk waarvolgens die Chiricahua 'n reservaat in hul tuisland aan die Mexikaanse grens sou hê, met Jeffords as Indiese agent. Die vrede het van 12 Oktober 1872 tot ná Cochise se dood op 8 Junie 1874 gehou.

Cochise het vrede gemaak omdat hy Tom Jeffords en generaal Howard vertrou het. Maar hy was reg deur die meeste van die wit mense wat hy teëgekom het nie te vertrou nie. En tog, net voor hy gesterf het, het Cochise sy geloof in die waarde van waarheid bevestig en om 'n mens se woord te hou, selfs aan 'n onbetroubare vyand. Hy het voorspel dat die setlaars die wapenstilstand sou verbreek, maar hy het vir sy seuns gesê dat hulle nietemin die vrede moet handhaaf, as die een laaste en beste manier vir die Chiricahua om te bewys dat hulle ander, beter en meer eerbare mense is as die setlaars wat het vir hulle gelieg en probeer om hulle te vernietig.

THINK
DIGITAL ACADEMY